

ledning til at kræve saadanne, vil man nok ogsaa med Nødvendighed kræve ekstraordinære Indtægter, og der vil jo være Leilighed nok for Pengaanvendelsen til adskillige Diemed, som der ogsaa vil komme Krav om. Min Opfattelse er den, at vort Overskud er saa rigeligt, at der ikke alene vil kunne gjøres Fyldest for de Stattendesfattelser, hvorom der allerede foreligger Forslag paa Folkethingets Bord, men at vi ved Siden deraf maa kunne naae til en saadan Reform, ja, jeg siger udtrykkelig, en saadan Reduktion af vore Indtægter, som tidligere har været fremstillet fra flere Sider — jeg nævner ikke udtrykkelig fra Flertallet i denne Sal, som her er gaaet videre, men jeg taler kun om det, der har været fremstillet saaledes tidligere, at man kunde naae det, og at der desuden endda vilde være Midler tilovers til at fyldestgjøre saadanne Diemed, som vi alle maa være enige om at ønske tilfredsstillende fyldestgjorte; thi jeg er af samme Mening som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Solstein-Vedreborg), at det er en for snever Beregning, man stiller op, naar man kun naar til et ordinært Overskud paa vort Budget af 6 Mill. Kr., idet det alene er fuldt berettiget at gjøre Regning paa de nødvendige Besparelser paa Budgettet, der utvivlsomt vil fremgaa som Resultat af Finantslovens Behandling, og som ere blevne anslaaede til et Par Millioner Kroner, men ogsaa fordi jeg tror, at det ikke er berettiget at opstille med Hensyn til Betragtningen af § 27 den rene Kjøbmandsberegning. — Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) sagde, at ingen Kjøbmand vilde gaa ind paa en Betragtning som den, at § 27 maa lades ube af Beregning, naar man overveier det ordinære Budgets Balance, og deri giver jeg det ærede Medlem fuldstændig Ret, at en Kjøbmand utvivlsomt ikke vilde gjøre det; men Staten staar sikkerlig ogsaa anderledes stillet overfor denne Betragtning, og jeg ser ikke rettere, end at det er med fuld Grund, at man maa betragte § 27 som en ren Formueanvendelse; thi der er der Spørgsmaal om Anvendelse af Kassebeholdningen eller Reservefonden, og Spørgsmaalet er da det, om man gjør forsvaerlig Anvendelse deraf ikke udelukkende med Hensyn til den Indtægt, man kan have deraf, men tillige af Hensyn til, hvilken Betydning det kan have for Landets hele Udvikling i mange Henseender. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at det er med fuld Ret, at man ved Opgjørelsen af det ordinære Budgets Balance ser bort paa § 10 og fra § 27 som blotte og bare Formueanvendelser, hvis Overveielse og Behandling maa foregaa efter andre Hensyn end Budgettets øvrige Posters. I Forbindelse med, hvad jeg yttrede om det noget Overraskende ved at høre det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds stille sig paa det Standpunkt, at han foretrak at beholde de nuværende Skatter, for

herved at se forskjellige af ham nærmere nævnte Diemed fyldestgjorte, skal jeg ogsaa nævne, at det var mig en vis Overraskelse — ja, det var egentlig ikke det Udtryk, jeg vilde bruge; thi det staar ikke i saa stærk Modsetning til det ærede Medlems tidligere Udtalelser som det, jeg først nævnte —, at det ærede Medlem i det Hele taget udtalte sig for Statsvirksomhed, nemlig i en anden Forbindelse, da han omtalte det danske Selskab og udtrykkelig ønskede, at Staten paa dette og jeg antager ogsaa paa andre Omraader skulde optræde som Konkurrent. Der har i mange Aar været forskjellige Anskuelser om Betragtningen af disse Forhold i Finantsudvalget, og det har ikke været mig ubekendt, at det ærede Medlem deraf nærer andre Anskuelser, end ialtsald jeg har næret, og denne Modsetning kan maasse udvikle sig tydeligere; thi medens det ærede Medlem stærkere og stærkere kommer ind paa Statsvirksomhed paa forskjellige Omraader, er det gaaet mig paa modsat Maade. Jeg er bleven mere betænkelig ved at overlade mere end strengt nødvendigt til Statens Omsorg, og jeg tror, at det er et sundt liberalt Standpunkt at staa paa, at man vil en Udvikling af private Kræfter og Evner i størst mulig Grad, og det sker netop ved at lade disses Virksomhed erholde den størst mulige Frihed og altsaa ogsaa ved at lade dem være fri for Statens Konkurrence. Der blev netop ogsaa fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds gjort gjældende, at naar han var imod at reise Spørgsmaal om Stattendesfattelser nu fremfor Overskudets Anvendelse paa anden Maade, saa misbilligede han ogsaa navnlig den Form, hvorunder dette er sket, tilbels allerede i Begyndelsen af denne Samling, nemlig derved, at man har benyttet det private Initiativ til at fremsætte Forslag af finantsfiel Betydning, som kunde angribe § 28 paa Budgettet. Det lyder noget sært i det ærede Medlems Mund at høre denne stærke Fordømmelse af det private Initiativs Benyttelse; han kaldte det endog ogsaa i særlig Grad fordømmeligt at benytte det private Initiativ paa den Maade. Det forekommer mig, at der er saa Medlemmer af det høie Folkething, der have benyttet sig af det private Initiativ baade paa det finantsfielle og paa andre Omraader i saa høj Grad som netop det ærede Medlem, og han har ganske vist ogsaa ofte gjort sig meget forjent ved Benyttelsen af det private Initiativ. At det derfor skulde være saa særdeles fordømmeligt, at dette samme Initiativ nu benyttes fra anden Side, er jeg ikke istand til at se. Deraf kunne vi vist Alle være enige, at det ikke er naturligt, og jeg kan forsaavidt ogsaa sige, at det egentlig ikke er et parlamentarisk, at det skal gjøres nødigt at anvende det private Initiativ i saadanne Sager. Vi ere vist Alle enige om, at en ret parlamentarisk god Orden vilde medføre, at man kunde